

Undervisningsbeskrivelse

Termin	Termin hvori undervisningen afsluttes: Maj-juni, skoleår 2023-2024
Institution	Køge Handelsskole
Uddannelse	Merkantil EUX
Fag og niveau	Samfundsfag niveau B, jf. læreplan – stx, august 2017 og vejledningen merkantil eux-2021
Lærer(e)	Annette Hall Madsen og Claus Bøckmann
Hold	EUX Studiekompetenceåret – EUX2.A, 2.B, 2.C og 2.D

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Identitetsdannelse i det senmoderne samfund
Titel 2	Social ulighed og det multikulturelle samfund
Titel 3	Politik – teori og praksis
Titel 4	Økonomi og bæredygtighed
Titel 5	Demokrati, magt og velfærd
Titel 6	Metode
Projekter	<p>Projekt 1: Metoder i samfundsfag. Her har eleverne udarbejdet et projekt, hvor omdrejningspunktet var at bruge forskellige samfundsfaglige metoder. Eleverne kunne vælge at skrive om følgende underemner: Klima og den grønne omstilling, flygtninge og indvandrere, uddannelsesvalg, krise(r) i perioden 2008 – 2022, folketingsvalg, misbrug, forbrug, kommunalvalg i en selvvalgt kommune. Eleverne har selv fundet relevant materiale til underemnerne.</p> <p>Projekt 2: Tværfagligt projekt – Dansk og samfundsfag – omdrejningspunkt ”Nordkraft af Jacob Ejersbo (2002). Samfundsfag bidrager med elementer fra samfundsøkonomiske mål og grundbegreber, husholdninger, den offentlige sektor, politik og ideologier, socialgrupper og livsformer.</p>

Titel 1	Identitetsdannelse i det senmoderne samfund
Indhold	<p>SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllow m.fl.– kap. 1 Samf på B – Din grundbog om sociologi, politik og økonomi af Oliver Boserup Skov m.fl. kap.2.2 – Det senmoderne samfund – fire bud på samtidsdiagnoser. Artikel: ”Vi risikerer at ende med en generation af unge der bryder sammen” https://www.altinget.dk/uddannelse/artikel/vi-risikerer-at-ende-med-en-generation-af-unge-der-bryder-sammen Artikel: ”De var dem uden børn. Indtil de gjorde en årelang joke til virkelighed”. Politiken 15 oktober 2022. ”Er børnene stadig mors og fars?” Nordjyske Stiftstidende, 17 oktober 2022 Dokumentar: ”Den perfekte opdragelse” afsnit 1, TV2, 21/8 2017 Dokumentar: ”Hot influencer eller gameover”, DR3, 2019 Diverse statistikker fra Danmark Statistik Sangtekst, ”Fluen på væggen” af Ufo Yepha: https://www.youtube.com/watch?v=R3rpK1sLooE</p>
Omfang	Ca. 36 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Målet er, at eleverne skal have forståelse af samspillet mellem individ og samfund set fra det enkelte individ (identitetsdannelsen) og samfundet (socialisationen), herunder betydningen af socialisationen som integrationsskabende proces. Medier, herunder adfærd på de sociale medier og hvilken indflydelse de har på socialisering, anerkendelse, selvtillid og selvværd. Fokus på: Identitet, Socialisation, Fra det moderne og til det senmoderne samfund, Socialisationen i forskellige samfund, Globalisering, Individualister – fællesskaber, Normer og værdier, Primær og sekundær socialisering, Dobbelt-socialisering og Multisocialisering, Individualiseringens tabere – de marginaliserede, Anerkendelse, Selvtillid og selvværd, De sociale arenaer, Det serielle liv (Johannes Andersen), Alene sammen (Sherry Turkle), Frontstage, middle region backstage middle region (Erving Goffman), Ulighed, Social arv, Social mobilitet, Giddens aktørorienterede forklaringer, Risikosamfundet og fare fællesskaber (Ulrich Bech), alt er til diskussion (Thomas Ziehe), frygten for at fejle (Richard Sennett), højhastighedssamfundet (Hartmut Rosa), indtil videre liv (Zygmunt Baumann), Lars Denciks fire familietyper, Sommerfuglemodellen, David Riesmanns personlighedstyper og socialgrupper, Svend Brinkmann (Selvudvikling og refleksion).</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning Parsamarbejde Lytte Læse Søge information Diskutere Refleksion Almene (tværfaglige) Sociale kompetencer</p>

Titel 2	Social ulighed og det multikulturelle samfund Økonomi og bæredygtighed
Indhold	<p>SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Bülow m.fl.– kap. 2 Samf på B – Din grundbog om sociologi, politik og økonomi af Oliver Boserup Skov m.fl. kap. 3.1 (side 63-73).</p> <p>Tematekst: ”Hvordan undersøger man kultur?” af Gunver Vestergaard, pædagogisk konsulent i Grænseforeningen, side 96 i SamfNu – Grundbog til samfundsfag – STX/HF niveau B af Morten Winter Bülow</p> <p>Tematekst: ”Etniske minoritetsunge” af Rikke Erhardi, adkunkt, Haderslev Katadralskole, side 106 i SamfNu – Grundbog til samfundsfag – STX/HF-niveau B af Morten Winter Bülow</p> <p>Videoklip: ”Om jyder og Københavnerne” – https://www.dr.dk/nyheder/indland/video-flytte-fordomme-jyder-ser-koebenhavn-som-ondskabens-imperium#!/</p> <p>Debatindlæg: ”I Danmark er alle velkommen – undtagen muslimer”, Jyllands-Posten, 11. marts 2022.</p> <p>Artikel: ”Uddannelse afgør hvordan det går os i livet”, Politiken, 19 september 2022</p> <p>Artikel (uddrag): Civilisationernes sammenstød” – Foreign Affairs, 1993, Vol. 72, Nr. 3, side 22-49</p> <p>Hjemmeside: Hofstedes kulturdimensioner – www.hofstede-insights.com</p> <p>Dokumentar: ”Dronningen i Sydslesvig – danskerne på den anden side” – DR1 2019</p> <p>Dokumentar: ”Alex Vanopslagh møder kontanthjælpsmodtager”, DR2, 12 marts 2020</p> <p>FNs verdensmål 1 Afskaf fattigdom</p> <p>Dokumentar: ”Danskerne i Japan” – DR2 30. juli 2020</p> <p>Dokumentar: ”Er du mors lille dreng” del 1 og del 3, 2008 og 2017</p> <p>Dokumentar: ”Patrioten og venligboeren” – DR1 2017</p> <p>Dokumentar: ”Ali og hans brødre” – DR1 2016</p> <p>Indfødsretsprøve 2023</p> <p>Fattigdom – Rådet for socialt udsatte – https://udsatte.dk/emne/fattigdom</p> <p>Diverse statistik fra Danmarks statistik, Arbejderbevægelsens erhvervsråd, Cepos OECD m.fl.</p>
Omfang	Ca. 27 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Målet er en forståelse af, at differentieringen af befolkningen følger både sociale og kulturelle skillelinjer, og at der er sammenhæng mellem socialisationsbetingelserne, den sociale differentiering og de kulturelle mønstre.</p> <p>Fokus på</p> <p>Pierre Bourdieu, kapitaler og habitus, ulighed, social arv, ligestilling</p> <p>Isbjergmodellen, Værdier, normer og symboler i forskellige grupperinger, Neo-stammer, Subkulturer, Etnicitet, Nation, Nationalitet, Mono- og multikulturelle samfund, Globalisering, Fællesskaber, Fordomme og stereotyper, Nationalisme – herunder ekstrem nationalisme, Integration (pluralistisk integration, assimilation og segregation), Bindestrøgsidentitet, Sammenstille forskellige kulturer</p>

	<p>(kulturmødet og kulturkonflikt), Fattigdom (– herunder forskellige typer af fattigdom), Zygmunt Baumann (menneskeligt affald). Hofstedes analysemodel/kulturdimensioner, Anthony Giddens, David Riesmann (det gruppe styrede menneske), Erving Goffman (frontstage, backstage og middle region).</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning Parsamarbejde Gruppearbejde Undersøgelsesarbejde Fremlæggelse Lytte Læse Søge information Diskutere Refleksion Overskue og strukturere Sociale kompetencer Samarbejdsevne</p>

Titel 3	Politik – teori og praksis
Indhold	<p>SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Bülow m.fl.– kap. 3, 4 og 10 Samf på B – Din grundbog om sociologi, politik og økonomi af Oliver Boserup Skov m.fl. kap. 4.5, 6.2 og 6.3 Model for stat, marked og civilsamfund fra https://www.youtube.com/watch?v=0664AqgLb0w (Samfundsfag Roskilde Gymnasium) Tematekst: ”Fordelingspolitik og værdipolitik” af Martin I. Hansen, lektor, Horsens Gymnasium, side 155-159 i SamfNu – Grundbog til samfundsfag – STX/HF niveau B af Morten Winter Bülow Tematekst: ”Partistrukturen som billede på samfundets konflikter” af Martin I. Hansen, adjunkt, Horsens Gymnasium, side 207-213 i SamfNu – Grundbog til samfundsfag – STX/HF niveau B af Morten Winter Bülow Tematekst (uddrag):”Danmark i EU og EU’s fremtid” af Bo Beier Thorup, lektor, Handelsskolen K-Nord og Mads C. D. Jensen, adjunkt, KU, side 257-263 i SamfNu – Grundbog til samfundsfag – STX/HF niveau B af Morten Winter Bülow Tematekst: ”EU: Økonomisk gigant – politisk dværg” SamfNu STX&HF B-niveau af Morten Winter Bülow – kap 7.3.2 Artikel: ” John Locke: Om styreformen, 1690”, https://verdenidanskperspektiv.systeme.dk/index.php?id=1191 Artikel: ”Velkommen ind i kampen”, Nordjyske Stiftstidende, 22 december, 2021 Artikel: ”Værdikampens frontlinjer er blevet mudret af nyt politisk landskab”, Kristeligt Dagblad 11. januar 2024 Artikel: ”EU gør klar til et storstilet projekt for mere union” – 14. april 2021 Arbejderen.dk Etienne Ansotte (kun 2.C) Artikel: Kriselov må ikke blive hverdagslov” – Jyllands-Posten 3. april 2021 (kun 2.C) Artikel: ”Klasse og værdi” – https://www.information.dk/2007/07/klasse-vaerdi Artikel: Værdipolitik tager over, når ideologierne dør – https://www.berlingske.dk/kronikker/vaerdipolitik-tager-over-naar-ideologierne-doer Dokumentar: ”Danmarks yngste borgmester” – https://www.dr.dk/drtv/se/25-aar-og-borgmester-danmarks-yngste1/2-borgmester_52909 Video: ”Hvad er en dronningerunde”, dr.dk Statistik: Vælgerne dagsorden – Jyllands-Posten 9. maj 2019, DR april 2020 og DR april 2021 Statistik: ”Vælgerne fem vigtigste emner”, https://www.dr.dk/nyheder/politik/et-emne-topper-overraskende-stort-danskerne-liste-over-hvad-de-vil-have-politikerne, september, 2022 Videoklip: Eastons model: https://www.youtube.com/watch?v=Njl4J7nwMgQ Lærerproduceret ideologispil</p>

	<p>Ugebrevet A4: (model) ”SF er suverænt det største kvindeparti”</p> <p>Eksempler på borgerforslag – www.borgerforslag.dk</p> <p>Test: ”Hvem skal du stemme på” – DR kandidattest – 2022</p> <p>Test: ”Hvem stemmer i virkeligheden mest som dig”, Information, 14 september, 2022</p> <p>Cepos.dk</p> <p>Diverse tal fra Altinget, Epinion og Danmarks statistik</p> <p>Meningsmålinger fra Voxmeter</p>
Omfang	Ca. 35 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Målet er, at eleverne skal kende de politiske grundholdninger, herunder hvordan de klassiske politiske ideologier kommer til udtryk hos de danske politiske partier. Eleverne skal kende hovedtrækkene i de tre politiske ideologier, herunder menneskesyn, holdninger til lighed, frihed, marked, stat (offentlig sektor) og opfattelserne af fællesskabers betydning.</p> <p>Endvidere skal eleverne opnå en forståelse for andre opdelinger end de klassiske ideologier. Ovenstående skal eleven kunne indsætte i et internationalt perspektiv. Endvidere skal eleverne opnå en forståelse for, hvordan man i praksis bliver valgt til Folketinget, hvordan magten til at træffe politiske beslutninger fordeler sig og hvem der har indflydelse på dem.</p> <p>I forlængelse heraf skal eleverne forstå mediernes betydning og rolle i det politiske liv.</p> <p>Målet er endvidere, at eleverne skal kende de centrale aktører (Parlament, Ministerråd, Kommission, Domstol, interesseorganisationer m.v.), herunder hvordan det nationale og det overnationale spiller sammen samt kende til forholdet mellem Danmark og EU.</p> <p>Fokus på:</p> <p>Eastons model, Folketinget – herunder regeringsdannelse, Positiv og negativ parlamentarisme, Flertals- og mindretalsregeringer, Lovgivningsprocessen, Fordelingspolitik og værdipolitik, Vælgersegmenter, Politik på forskellig niveauer (stat, region og kommune), Ideologier, Lipset og Rokkans model, Class voting – issue voting, Nærheds- og retningsmodellen, Downs Medianvælgermodellen/Medianvælgerteorien, Molins – valg af standpunkt, Kaare Strøm – partiadfærd, Den 4. statsmagt, Borgernes dagsorden, mediernes dagsorden og politikernes dagsorden, EU’s opbygning, Det nationale – det overnationale, Demokratiproblematikken, Demokratiseringsstrategier i EU, EU og udvidelserne – herunder Tyrkiet, Københavnerkriterierne, EU som økonomisk magt, Demokrati, Menneskerettigheder, Globalisering.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning</p> <p>Parsamarbejde</p> <p>Gruppearbejde</p> <p>Undersøgelsesarbejde</p> <p>Lytte</p> <p>Læse</p> <p>Søge information</p> <p>Diskutere</p> <p>Refleksion</p> <p>Sociale kompetencer</p> <p>Samarbejdsevne</p>

Titel 4	Økonomi og bæredygtighed
Indhold	<p>SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllow m.fl.– kap. 9 Model for stat, marked og civilt samfund</p> <p>Samf på B – Din grundbog om sociologi, politik og økonomi af Oliver Boserup Skov m.fl. kap. 7.1, 7.2, 7.3 og 7.4</p> <p>Tematekst: ”Miljøvenlig økonomisk vækst – en global udfordring” af Signe M. Krøjgaard, cand. Scient. Pol., Erhvervs- og Byggestyrelsen og Klaus Holleufer, Skanderborg Gymnasium, side 411-420 Grundbog til samfundsfag – STX/HF niveau B af Morten Winter Bülow</p> <p>Artikel (og video):”Britisk fisker fortryder sin stemme på brexit: ’Det er en komplet katastrofe for os’” – DR Nyheder 7. marts 2021 (kun 2.C)</p> <p>Artikel: ”COVID-19 og forbrugeradfærd: Hvordan har pandemien påvirket privatøkonomi og forbrug?” 23.2.2021 – YouGov Denmark</p> <p>WTO-medlemslande – WTO Members and Observers</p> <p>Video: Tegnefilm om prisstabilitet – Inflationsmonstret – https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/pricestab/html/index.da.html</p> <p>Video: ”Hvor meget betaler vi egentlig i skat”, Cepos, https://www.youtube.com/watch?v=xm8RvhX6PDK</p> <p>WTO medlemslande: www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif_e/org6_e.htm</p> <p>IMD World Competitiveness Ranking 2023 - www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-competitiveness-ranking-2023</p> <p>Dokumentar: The Earthshot Prize: Repairing Our Planet – anden del, BBC-dokumentar 2021</p> <p>Om absolut bæredygtighed - https://vekselvirkninger.dk/html/ab.html</p> <p>Fakta om vejret i Danmark i 2023 - www.dmi.dk/nyheder/2023-et-vildt-vejraar-med-flere-rekorder-isaer-i-den-vaad</p> <p>FN's Verdensmål – https://www.verdensmaalene.dk/fakta/verdensmaalene</p> <p>Husholdningernes CO2 bidrag – Klima- energi- og forsyningsministeriet</p> <p>Figurer: CO2 og temperaturstigninger – NASA -2021</p> <p>Figurer: Issmeltning – National Snow and Ice Data Center</p> <p>Figurer: Havstigning – NOAA 2021</p> <p>Figurer: Hvem modtager og betaler i EU? – Folketingets EU-oplysning 2018</p> <p>Tabel: Landbrugsstøtte – LandbrugsAvisen 2019</p> <p>Tabel: Konkurrencedygtighed – World Competitiveness Center 2021</p> <p>Statistik: ”Big Mac index 2023”, https://wisevoter.com/country-rankings/big-mac-index-by-country/</p> <p>BNP pr. indbygger: www.globalis.dk/Statistik/bnp-per-indbygger</p> <p>Diverse statistikker fra Danmarks Statistik, Eurostat, CEPOS og AE</p>
Omfang	Ca. 30 lektioner
Særlige fokuspunkter	Målet er at eleverne får kendskab til det økonomiske kredsløb, målkonflikter og forskellige politiske prioriteringer. Endvidere kendskab til den danske økonomis integration i det internationale økonomiske system, herunder særligt relationerne til EU og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark herunder konkurrenceevne og arbejdsmarkedsforhold makroøkonomiske sammenhænge, bæredygtig udvikling, målkonflikter og styring nationalt, regionalt og globalt.

	<p>Eleven skal få kendskab til forskellige økonomiske redskaber, der kan bruges til at styre samfundsøkonomien.</p> <p>Endvidere skal eleverne kende til statens indtægter og udgifter og principperne herfor.</p> <p>Fokus på</p> <p>Markedsmodellen – udbud og efterspørgsel, Det økonomiske kredsløb, Økonomiske systemer, De samfundsøkonomiske mål, Økonomisk vækst, Høj- eller lavkonjunktur, Flexicurity modellen, Inflation/deflation, Betalingsbalancens løbende poster, Finanspolitik, Pengepolitik, Valutapolitik, Indkomstpolitik, Strukturpolitik, Globalisering – herunder positive og negative konsekvenser, WTO, Danmark og international handel, Miljøøkonomi, Bæredygtighed, Positive og negative eksternaliteter, Sammensmeltning af miljø og økonomi i beslutningsprocessen, Relativ- og absolut bæredygtighed, Fairtrade, Miljø og EU.</p>
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Klasseundervisning Lytte Læse Søge information Diskutere Refleksion Sociale kompetencer</p>

Titel 5	Demokrati, magt og velfærd
Indhold	<p>SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllow m.fl.– kap. 5 De 3 velfærdsmodeller</p> <p>SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllow m.fl.– kap. 7 og 8 Tematekst: ”Fattigdom i velfærdssamfundet” af Morten W. Büllow, lektor, Aarhus Katedralskole, side 351-364 i SamfNu – Grundbog til samfundsfag – STX/HF niveau B af Morten Winter Bülow</p> <p>Artikel: ”Uoplyste borgere bør ikke have stemmeret” – https://politiken.dk/debat/art5648655/Uoplyste-borgere-b%C3%B8r-ikke-have-stemmeret</p> <p>Livskvalitet – https://worldhappiness.report/blog/in-a-lamentable-year-finland-again-is-the-happiest-country-in-the-world</p> <p>Dokumentar: ”Den rigeste procent (1)” – DR2 2015</p> <p>Statistik: ”Frie lande i verden i år 2024” – freedomhouse.org/explore-the-map?type=fiw&year=2024</p> <p>Statistik: ”Tendenser for udviklingen af frie lande i verden år 2024” https://freedomhouse.org/explore-the-map?type=fiw&year=2024&mapview=trend</p> <p>Statistik: ”Danskere på offentlig forsørgelse”, Cepos, https://cepos.dk/abcepos-artikler/0230-800000-voksne-paa-overfoerselsindkomst-i-1970-vokset-til-2-1-mio-voksne-i-2023</p>
Omfang	Ca. 10 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Målet for arbejdet med demokrati er, at eleverne bliver bekendt med forskellige demokratiopfattelser samt rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene.</p> <p>Model for stat, marked og civilt samfund, De 3 velfærdsmodeller (-fx brugerbetaling, udlicitering, privatisering, forsikringsordninger og valgfrihed), Gini-koefficienten – graden af lighed i forskellige lande, Velfærdsforanstaltninger, Presset på den danske velfærdsmodel, Velfærdsstatens fremtid og udfordringer – herunder migration, globalisering, europæisering, demografiske forandringer og de øgede forventninger og krav til individuel behandling, Globalisering, Den tredje vej, Gini-koefficienten,</p> <p>Målet er endvidere at eleverne kommer til at kende forskellige magtbegreber (magt som ressource, magt som relation og strukturel/diskursiv/dagsordensættende magt), og hvordan de konkret kommer til udtryk, men også forskellene mellem reel og formel magt.</p> <p>Fokus på Magtbegrebet og forskellige former for magt, Den parlamentariske styringskæde, ulighed i forhold til magt.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning</p> <p>Lytte</p> <p>Læse</p> <p>Diskutere</p> <p>Refleksion</p> <p>Sociale kompetencer</p>

Titel 6	Metode
Indhold	SamfNu B – STX HHX HF af Helle Hauge Büllow m.fl.– kap. 11 samt lærerudviklet materiale.
Omfang	12 lektioner
Særlige fokuspunkter	Ved skoleårets opstart et forløb om metode, men også undervisning i metode løbende i skoleåret. Indsamling af data – kvantitativt og kvalitativt Taksonomiske niveauer Kildekritik Litteratursøgning Kvalitative, kvantitative og komparative tilgange og metoder
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppe- og pararbejde samt individuelt arbejde.